

Европа трябва да знае 8 неща, преди да въведе изисквания за многократна употреба на опаковките

София, 26 октомври 2023 г. С пленарно гласуване, предвидено за 20 ноември, Европейският регламент за опаковките и отпадъците от опаковки (PPWR) се приближава към финалния етап на преговорите в Европарламента. Основното предложение на регламента за въвеждане на многократна употреба на опаковките, обаче, все още трябва да премине проверката на реалността, за да се прецени дали то ще е по-устойчиво решение в полза на околната среда, или не. Нашите сценарии за многократно използване на опаковките показват очаквани увеличения на разходите за ресурси и на въглеродните емисии, както и неефективност по отношение на складирането и транспорта.

Европейската комисия представи своето Предложение за опаковките и отпадъците от опаковки през ноември 2022 г., целящо да намали ненужните опаковки и да насърчи повторната употреба и рециклирането. Съгласно проектозакона, 10% от всички стоки, доставяни в рамките на ЕС, ще трябва да се транспортират в опаковки за многократна употреба до 2030 г., като целите за големите домакински уреди са 90%.

Всяка опаковка на големите домакински уреди има една цел: да предпазва продукта от физическо увреждане и влага в складовете и по време на транспортиране, като така се гарантира, че той е в добро работно състояние, когато пристигне в домовете на потребителите.

Моделите за повторна употреба на опаковките са маркирани като решение за минимизиране на отпадъците. Тяхното въвеждане би представлявало системна промяна за производителите, търговците на дребно и потребителите, изискващо разработването на нова обратна логистика, продуктов дизайн, инвестиции в нови производствени процеси или дори цели производствени линии. Това е от изключително значение, за да се разбере цената и въздействието на една такава мащабна промяна върху околната среда.

- 1. Устойчивостта на опаковките за многократна употреба трябва да бъде тествана в сценарии от реалния живот, за да се оценят разходите и ползите.** Гласуването в Комисията за промишленост, изследвания и енергетика (ITRE) на Европейския парламент през юли тази година отбеляза важна повратна точка, признавайки, че опаковките за многократна употреба трябва да бъдат опция само когато осигуряват най-

добрия общ екологичен резултат. Това всъщност може да се установи само чрез тестване на ползите за околната среда от решения за многократна употреба, направени в реални условия. Само тогава можем да определим дали повторната употреба на опаковките се извършва на по-устойчива цена за околната среда. На този етап обаче няма извършена оценка на въздействието по отношение на разходите и ползите.

2. **Опаковките за многократна употреба изискват стандартизиран избор на кутии и кашони, което в най-добрия случай би увеличило свръхопаковането.** Домакинските електроуреди се предлагат в различни форми и размери. Така че един и същ пакет може да се използва повторно само за същия продукт от същия модел и от същата марка. Да вземем за пример хладилниците. Един и същ модел хладилник с вградена дръжка ще заема по-малко обем от един хладилник с външна дръжка. Такива съображения определят дизайна на опаковката, за да се гарантира сигурен транспорт. Тъй като опаковката за многократна употреба ще включва стандартизиран избор на кутия/кашон, свръхопаковането ще се увеличи наред с увеличението на допълнителните разходи и на емисиите въглероден диоксид, поради неефективност при товарене и транспорт.
3. **Няма разлика между транспортна и търговска опаковка за нашия сектор.** От производствената линия до прага на Вашия дом домакинските уреди запазват оригиналната си опаковка. Поради техния размер и тегло, опаковката е внимателно проектирана, за да се гарантира, че продуктът може да издържи на механични и климатични условия, които могат да възникнат при транспорта и съхранението на продуктите, преди да бъдат доставени на крайния потребител. Транспортната и търговската опаковка служат за една и съща цел в нашия сектор. Поради тази причина, определението за транспортна опаковка трябва да бъде преразгледано в предложеното законодателство за обозначаване на опаковки, предназначени да улеснят обработката и транспортирането на повече от една продажбена единица.
4. **Опаковката е съществена част от дизайна на продукта.** Инженерите и дизайнерите на домакински уреди си сътрудничат, за да гарантират, че опаковката не само защитава продукта по време на транспортиране, но също така отговаря на целите за устойчивост, намалява отпадъците и съответства на приложимото законодателство. Размерът, формата и структурата на опаковката са оптимизирани, за да гарантират ефективна логистика и съхранение, като същевременно се минимизира използването на материали. Наред със съображенията за околната среда, всеки добавен слой представлява нарастващ разход за компаниите и, следователно – е внимателно оценяван, така че да служи на конкретна цел.

5. **Опаковките се тестват, за да се възпроизведат механичните и климатичните условия, на които продуктите могат да бъдат подложени по време на транспорта.** Това включва тестове за смачкване на всички ръбове, тестове за изпускане от различни височини, подреждане, тестове за компресия, вибрации и влажност и др. Това позволява на експертите да идентифицират подходящи нива на защита и оценка на количеството опаковъчни материали, необходими за защита на продукта въз основа на резултатите от тестовете. Предложеният от Европа модел на повторна употреба на опаковките е маркиран като решение за минимизиране на отпадъците. Въпреки това, други ресурсноефективни решения, проверени спрямо обстоятелствата в реалния живот, вече са налице в практиката на нашия сектор.
6. **Опаковките за многократна употреба биха довели до повишаване на въглеродните емисии с 10 до 40%.** В система за многократна употреба опаковката трябва да се събира и връща след всяко завъртане, добавяйки повече разходи и емисии. Опаковката на перална машина, изпратена от фабрика в Германия към търговец на дребно или потребител в България, ще трябва да бъде събрана и да си проправи път обратно към Германия, генерирайки емисии по пътя. Според проучване на McKinsey, емисиите на въглероден диоксид могат да нараснат с 10 до 40%, като по този начин надвишат емисиите за еднократна употреба на опаковки.
7. **Опаковките за многократна употреба биха довели до увеличено използване на ресурси.** След разопаковане от потребителя, опаковката трябва да бъде събрана, прегледана, почистена и подготвена за повторна употреба, преди да бъде изпратена обратно в производствения център. Това на практика ще повиши използването на ресурси, включително вода и енергия, както и въглеродните емисии.
8. **Не всички части в опаковките могат да се използват повторно.** Когато пакетът пристигне при търговците на дребно или в домовете на потребителите, някои части може да се повредят при разопаковането, при което опаковката няма да може да се използва отново. Примерите включват опаковки и ремъци, които обикновено се разкъсват при разопаковането и повторната им употреба е технически невъзможна.

Комисията по околна среда на Европейския парламент (ENVI) гласува на 24 октомври. След това следва пленарно гласуване на 20 ноември. Новият законопроект има възможност да предостави европейски отговор на глобален проблем чрез насърчаване на хармонизиран вътрешен пазар, като същевременно признае предизвикателствата и ограниченията, които трябва да бъдат разгледани, за да се гарантира и увеличи успеха му.

APPLiA България е член на Българската стопанска камара и представлява производителите на домакински електроуреди в България. Чрез насърчаване на

иновативни и устойчиви политики и решения за българските домове, APPLiA България помага за развитието на сектора като значим икономически фактор с годишен оборот от около 700 милиона лева, с инвестиции в иновации около 20 милиона лева и създаващ над 15 000 преки и непреки работни места в производството, търговията, логистиката, следпродажбения сервиз, компании подизпълнители и други.

